

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Urednik:
Ivan Isailović

Prevod:
Tatjana Botić

Lektura i korektura:
Kontrast izdavaštvo

Dizajn korica:
Dragana Nikolić

Prelom:
Ivan Isailović

Štampa:
F.U.K. d.o.o. Beograd

Tiraž:
1000

Izdavač:
Kontrast izdavaštvo
Terazije 35, Beograd
info@kontrastizdavastvo.rs
kontrastizdavastvo.rs
www.glif.rs

MAHMUD DERVIŠ

IZABRANE PESME

*Prevela s arapskog:
Tatjana Botić*

KONTRAST
Beograd, 2023

TRI SLIKE

1.

Mesec beše
po običaju – otkad smo se rodili – hladan
tuga na njegovom čelu razlivena...
u pritoke... pritoke
blizu seoske međe
prolazio je tužno
kao lualica...

2.

Moja draga beše
po običaju – otkad smo se sreli – ozbiljna
oblak u njenim očima
seje horizont neki tmuran...
a vatra na njenim usnama
kazuje epopeje...
još uvek u noći čita poeziju i sanja
traži mi dar...
i jedan stih... delikatan!

3.

Moj otac beše
po običaju, opterećen, umoran

juri za korom hleba kud god da krene...
zbog nje... bori se s lisicama
i pravi decu...
zemlju...
planete...
u mog mlađeg brata poderala se
odeća... pa on pridikuje
a starija sestra kupila čarape!
svako u našoj kući iznosi zahteve
a otac – po običaju –
priseća se kako je nekad bilo
i suče brkove!
i pravi decu...
zemlju...
planete!

PISMO IZ IZGNANSTVA

1.

Ljubim vas i pozdravljam
I nemam šta drugo da kažem
Odakle da počnem?... gde da završim?
Dok vreme beskrajno otiče
I sve ovo u mojoj tuđini
Prtljag od suvog hleba i osećanja
I sveska koja nosi deo moga tereta
I na čijim sam stranicama
Pljunuo na mržnju od koje klonem
Odakle da počnem?
I sve što je rečeno i što će se od sutra reći
Neće se svršiti zagrljajem... ili dodirom ruke
Neće vratiti stranca kući
Neće učiniti da kiša padne
Ili izraste pero na
Krilu ptice, pale, izgubljene...
Odakle da počnem
Ljubim vas... i... pozdravljam...

2.

Tranzistoru kažem... reci joj da sam dobro
Ptici kažem
Ako je sretnoš ptico
Ne zaboravi i kaži: dobro

Ja sam dobro
Ja sam dobro
Još ima vida u mome oku!
Još je mesec na nebu!
I moja odeća stara još nije propala
Krajevi joj se poderali
Al' sam je ja zakrpio... i još je dobro
Postao sam momak, napunio dvadeset
Zamisli me... napunio dvadeset
Sad se kô i drugi momci, majko,
Suočavam sa životom
I nosim teret kô što muškarci nose
Radim u restoranu... perem sudove
Kuvam kafu za goste
Prilepim osmeh na svoje tužno lice
Da se gost obraduje

3.

Ja sam dobro
Napunio sam dvadeset
Počeo sam, kô i drugi momci, majko,
Da pušim duvan, naslonim se na zid
Kažem za lepojkom: aaah
Kô što kažu i drugi
„Jao, braćo, kako su devojke slatke,
Zamislite kako je život gorak
Bez njih... gorak li je.”
Moj drugar pita: „Imate li hleba?
Šta vredi čovek, braćo,
Ako svaku noć zaspi... gladan?”

Ja sam dobro
Ja sam dobro
Ja imam crnog hleba
I malu korpu povrća

4.

Čuo sam na radiju
Pozdrav od prognanih... prognanima
Svi kažu: dobro smo
Niko nije tužan
A kako mi je otac?
Je l' još voli da pomnije Boga
Sinove... zemlju... i maslinu?
Kako su mi braća
Jesu li se zaposlili?
Jednom sam čuo oca kako kaže:
Svi će biti učitelji...
Čuo sam ga da kaže:
(Gladujem da bi im kupio knjige)
U mom selu niko ne ume da čita
Kako nam je sestra
Je l' porasla... jesu stigli prosci?
Kako mi je baka
Je l' još sedi kraj vrata?
I moli za nas
Sreću... mladost... dobra dela!
Kako nam je kuća
Uglačani prag... ognjište... vrata?
Čuo sam na radiju
Poruke od prognanih... prognanima

Svi su dobro!
Ali sam ja tužan...
Hoće da me izjedu misli
O vama na radiju nema vesti
Makar i tužnih
Makar i tužnih

5.

Noć je, majko, vuk krvoločan gladan
Progoni stranca kuda god da krene
Avetima otvara obzorje
Vrbova šuma koja još grli vetrove
Šta smo zgrešili, majko?
Da dva puta umiremo
Jednom za života
A drugi put smrtno!
Znaš li šta me ispunjava plačem?
Jedne noći sam bio bolestan
I moje je telo lomila bol!
Da li će se veče sećati
Izgnanika što je ovde došao...
I nije se u otadžbinu vratio?
Da li će se veče sećati
Izgnanika što je umro bez pokrova?
O šumo vrbova! Da l' ćeš se ti setiti
Da je onaj što ga baciše u tvoj tužni hlad
– Kao bilo koju mrtvu stvar – Čovek?
Hoćeš li se setiti da sam čovek i ja
I čuvati moje telo od nasrtaja tuđina?
O majko, majko,

Za koga sam ispisao ove listove
Koja će ih pošta odneti?
Zatvoreni su putevi kopna, mora i horizonta...
A ti majko
I otac, braća, rodbina i prijatelji...
Možda ste živi
Možda ste mrtvi
Možda ste bez adrese kao ja
Šta vredi čovek
Bez zemlje
Bez zastave
Bez adrese
Šta vredi čovek?

REČ

Arapski pesnik je proklet
U njegovoj pesmi vri krv pustinje
I karavani žednih deva
Večito putuju njegovim rubovima
A crna lepojka u sedefu morâ!
Arapski pesnik je proklet
Svikao da umire od mača svog ćutanja
Svalio svu tajnu na svoje oči
Reče: sutra će joj moje oči objasniti
Ja sam govor za tebe prepustio svojim očima
Ali, mislim da nisi razumela!